

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus II. De Summo Pontifice.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

14to. Clausuram monasteriorum monialium exemptarum visitat, violatam restituit, inobedientes per censuras Ecclesiasticas aliasque pœnas compescit, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. *Trident. Sess. 25. de regular. cap. 5.*

15to. Monasteria Sedi Apostolicæ immediatè subjecta, si se in congregationes non redigant, & juxta formam *cap. in singulis de Statu Monachor.* Certos visitatores deputent, Episcopo sunt subjecta. *Trid. ibid. cap. 8.*

16to. De Jure patronatûs quorumcunque beneficiorum & dignitatum minùs legitimè constituto vel acquisito cognoscit.

17mo. Curat, ut omnes dispositiones piæ sortiantur effectum. *Trid. Sess. 22. de reform. cap. 8.*

18vo. Quòd si Delegatus summi Pontificis negligens sit, negligentiam ejus non autoritate delegatâ, sed ordinariâ supplet Episcopus. *cap. significavit. 6. de officio ordinar.*

TITULUS SECUNDUS.

DE

SUMMO PONTIFICE.

DE summo Pontifice sic loquitur *can. Cleros. 1. dist. 21.* "Pontifex
" Princeps Sacerdorum est, quia
" via sequentium, ipse & summus Sacer-
" dos, ipse & Pontifex maximus nuncu-
" patur, ipse enim efficit Sacerdotes atque
" Levitas, ipse omnes Ecclesiasticos Ordi-
" nes disponit, ipse, quid unusquisque
" facere debeat, ostendit. Antea autem
" qui Reges erant, & Pontifices erant;
" nam Majorum erat hæc constitutio, ut
" Rex esset etiam Sacerdos & Pontifex."
Quapropter licet quivis Episcopus dica-
tur Pontifex, hodie tamen Romanum
Antistitem S. Petri in Cathedra Succes-
sorem, & supremum Christi in terris

Vicarium quasi per excellentiam vocamus Pontificem, qui & communi vocabulo Papa appellatur. De quo

Quæres primo. Unde nomen Papa?
R. A Græca voce παππς, qui patrem, vel potius avum & patrum patrem significat, *Gloss. in proœm. Clementinarum. verb. Papa.* Hoc nomine aliquando Patriarchæ & Archiepiscopi sunt nominati, propriè tamen & antonomasticè solus Romanus Pontifex ita solet appellari, quia universalis Ecclesiæ Antistes omnium Fidelium communis Pater, Episcopus Episcoporum, & Ordinarius est Ordinariorum.

Quæres 2do. Quot sunt summi Pontificis potestates. R. Tres. Habet enim

C 3

po-

potestatem Pontificis sive Episcopi universalis Ecclesie, 2do. Potestatem Episcopi Romani. 3tio. Potestatem Principis secularis.

Quæres tertio. Qualis prima summi Pontificis potestas? R. Est omnium maxima à DEO immediatè accepta, Christi in terris Vicaria, ordinaria & perpetua, ad omnes baptizatos se extendens. *Can. cuncta per mundum. 17. seqq. & can. 9. q. 3.* Hanc Papa vel per se immediatè, vel mediatè per alios inferiores Prælatos, in partem sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis vocatos, exercet. *Can. quis nesciat. 11. can. 1. & seqq. dist. 22. can. qui se scit. 12. can. 2. q. 6. cap. ad honorem. 4. de authorit. & usu pallii.*

Quæres quarto. Qualis secunda potestas? R. Est jurisdictio ordinaria, quam Papa in Urbe Romana ejusque districtu per Cardinalem Vicarium exercet.

Quæres quinto. Qualis tertia potestas? R. Est potestas politica, quam Papa in patrimonio sancti Petri sive in Provinciis, Civitatibus & Terris ad Ecclesiam Romanam pertinentibus, & Status Ecclesiasticus dicuntur, tanquam supremus Princeps politicus in temporalibus nullum Superiorem agnoscens exercet. Territorium illud summis Pontificibus obvenit vel ex famosa Constantini Magni donatione. *Can. Constantinus. 14. dist. 96. cap. Fundamenta. 17. de elect. in 6.* Vel ex aliorum Imperatorum & Principum liberalitate; aut etiam Jure belli acquisitum est.

Quæres sexto. Habétne summus Pontifex aliquam potestatem in temporalia

Regum & Principum bona? R. Non directam sed indirectam tantum habet in temporalia totius mundi bona potestatem, quando videlicet urget necessitas tuendæ religionis, peccati avertendi, &c. *cap. novis. 13. de Judiciis.*

Ubi Innocent. III. fatetur quidem non esse Pontificis directè & immediatè se causis feudalibus & negotiis Regum immiscere, posse tamen & debere id fieri à Pontifice, dum Ecclesie interest, cum de peccato ac fœdere violato agitur, quia tunc partes Pontificis sunt, Regibus pacem imperare, eorum causas cognoscere, appellationes factas ad ipsos in causis temporalibus recipere, adfert inter cætera exemplum Imperatoris Valentiniani, qui, ut refertur in *can. Valentinianus. 3. dist. 63.* electuros Episcopum ad Ecclesiam Mediolanensem sequentibus adhortatur: *Talem in Pontificali consuevit Sede, cui & Nos, qui gubernamur Imperium, sincerè nostra capita submittamus, & ejus monita, dum tanquam homines deliquerimus, necessariò velut medicamentis curantis suscipiamus.*

Idem Innoc. III. in *cap. licet. 6. de voto &c.* Filium Regis Hungariæ stringit ad persolvendum votum paternum, quod Pater fecerat ad recuperandam Terram sanctam, & Filius in se suscepit, non tantum comminando pœnas spirituales, quas plerumque non magni faciunt Principes, sed adjungendo etiam temporales, regni videlicet & juris ad regnum privationem.

Circa Annum 800. cum Imperatores Orientis sæpiùs interpellati, ut Ecclesiam à persecutionibus Lombardiæ Regum

gum defenderent, Leo III. Imperium Occidentis in Carolum Magnum transtulit, ac illum in Imperatorem Romanorum coronavit. *Gloss. in cap. Venerabilem. 34. de elect.* Carolo autem Magno non ut Gallo, sed ut Germano Germanorumque Regi Romanum Imperium collatum fuit, quia Francorum regnum in Germaniæ parte, videlicet illa, quæ Franconia dicitur, natum est, & hæc causa est, quare Innocent. III. *in cap. Venerabilem. 34. de elect.* dicat Imperium à Græcis in personam magnifici Caroli ad Germanos translatum fuisse, quem tamen Regem Francorum fuisse constat.

Quæres septimo. Quænam summi Pontificis prærogativæ? R. Sequentes: *Primo.* Est supremus controversiarum fidei Judex, & in his definiendis publico iudicio errare non potest, quamvis enim ut privatus errare, imò & in hæresin labi possit, toti tamen Ecclesiæ hæresin credendam proponere nequit. Probat ex illis verbis *Luc. 22. Ego pro te rogavi Petere, ut non deficiat fides tua.* Quæ non de solo Petro, sed etiam ejus Successoribus intelligenda sunt. *cap. majores. 3. de Baptismo.* & *Matth. 16. Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam.* Quâ promissione B. Petro factâ, omnes ejus Successores tanquam visibilia Ecclesiæ capita in fidei soliditate roborantur. *Can. ita Dominus. 7. dist. 19.*

2do. Est infallibilis morum regula, ut ejus decreta, quibus aliquid Fidelibus totius Ecclesiæ publicè vel præcipiendo vel prohibendo proponit, vera, & nulli errori obnoxia sint; supremus enim Pastor in pascendis ovibus infallibilis sit

necesse est, nam aliàs Christus Ecclesiæ suæ minùs providisset, hæc autem non solius fidei, sed etiam morum doctrinâ pascenda est, & morum decreta ab omnibus servanda sunt. *Can. 1. dist. 12. cap. 1. de constitut.*

3tio. In canonizatione Sanctorum infallibilis est, quia cum Sanctos invocari posse, eorumque Reliquias venerandas esse sana fides doceat, ad Ecclesiam declarare pertinet, quibus talis invocatio & veneratio competat. *cap. 1. de reliq. & vener. Sanctor. cap. unico, eodem. in 6. Trident. Sess. 25. in decreto de invocat. & venerat. Sanct.*

4to. Est infallibilis in approbatione Ordinum vel Religionum, error siquidem circa hujusmodi approbationem errorem circa doctrinam fidei & morum secum trahit. Nec obstat, quod in *Extra. unic. de religiof. domib. Joannis XXII.* Religio Fratricellorum à Cælestino V. instituta reprobetur; quia Religio illa propter impia dogmata primæ institutioni postmodum accedentia reprobata & extirpata fuit.

5to. Habet potestatem leges totam Ecclesiam obligantes condendi, leges Ecclesiasticas quascunque relaxandi, in omnibus Ordinum & matrimonii impedimentis aliisque nullitatibus & inhabilitatibus jure Ecclesiastico introductis dispensandi, &c.

6to. Habet supremam potestatem tam in foro in - quam externo ab omnibus peccatis & censuris absolvendi, omnia vota & juramenta relaxandi.

7imo. Est supremus Judex omnium Christi Fidelium, ita, ut in spiritualibus

cæ-

cæterisque causis ad externum Ecclesiæ forum spectantibus ejus sententiæ & definitioni omnes absque appellationis remedio stare & acquiescere debeant; quia Pontificis & Christi in terris unum tribunal est. *Arg. cap. inter. 2. cap. quanto. 3. de translat. Episcop.*

8vo. Habet potestatem supremam in omnem Patriarchatum, Archiepiscopatum, Episcopatum, Parochias, eas dividendi, uniendi, earum limites constituendi, vel mutandi. *Can. Urbes. 1. dist. 80. cap. pastoralis. 9. de his qua sunt à Prælat. cap. sicut. 8. de excess. Prælat. Extrav. unic. inter com. de officio Delegati. De iisdem Prælaturis cæterisque dignitatibus, beneficiis, officiis & ministeriis Ecclesiasticis liberè disponendi. cap. licet. 2. de præbend. & dignitat. in 6. Clement. 1. ut lite pendente. Omnium inferiorum Prælatorum & Rectorum jurisdictionem tam in foro poli, quam in foro fori extendendi vel restringendi, tollendi vel suspendendi, Ecclesiæ Prælatorum Concilia congregandi, congregata dissolvendi. *Can. regula. 2. dist. 17. can. dudum. 9. caus. 3. q. 6.**

9no demùm habet supremam potestatem disponendi de Ecclesiis, monasteriis aliisque sacris & religiosis locis, de rebus seu juribus & bonis ad ea pertinentibus, prout vel ad ipsorum privatas vel publicas universalis Ecclesiæ necessitates sublevandas & utilitates promovendas expedire judicaverit.

Quæres 8vo. Quomodo probatur, quòd summus Pontifex extra Concilium generale infallibilis fidei morumque sit regula? *1. mo. Ex Scriptura. Luc. 22.*

dicit Christus Petro, & sub ejus personæ Successoribus, de quibus ex communi Catholicorum sensu omnes aliæ promissiones Petro factæ intelliguntur: *Ego pro te rogavi Petre, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus confirma fratres tuos.* Quibus Petro promittitur speciale privilegium à fide non deficiendi, idque independentè à Concilio, aliàs non tam Petrus confirmaret fratres, quam fratres confirmarent Petrum. *Matth. 16.* Petro dicitur: *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & pasce oves meas.* *Joan. ultimo.* Si autem Petrus ejusque Successores, dum Ecclesiam publicè docent, errare possent, non tam petra, quam arena esset, nec majorem infallibilitatem summus Pontifex haberet, quam quilibet Episcopus, qui extra Concilium publicè docendo errare potest, cum Concilio & tota Ecclesia docens est infallibilis.

2do. Ex sacris Canonibus. *Can. non decet. 1. can. præceptis. 2. dist. 12. can. si Romanorum. 1. can. sic omnes. 2. can. ita Dominus. 7. dist. 19. can. si decreta. 2. dist. 20. can. à relecta. 9. can. memor. 10. can. quoties. 12. can. hæc est fides. 14. can. quoniam. 25. can. quicumque. 27. can. schisma. 34. caus. 24. q. 1. cap. significasti. 4. de election. cap. ad abolendam. 9. de hæreticis.* In quibus apertè innuitur concessa summo Pontifici potestas definiendi extra Concilium, cujus definitioni omnes acquiescere tenentur.

3tio. Ex Conciliis, quæ Romanum Pontificem Pastorem, Doctorem & Magistrum universalis Ecclesiæ agnoscunt. Concil. Lateran. sub Innoc. III. *in cap. dam-*

damnamus. 2. de Sum. Trinit. Concil. Lugdunenſe in cap. unico. eod. in 6

4to. Ex praxi Eccleſiæ, plurimæ enim hæreſes à ſummo Pontifice extra Concilium ſunt condemnatæ, ſic Innoc. I. hæreſin Pelagianam damnavit, teſte S. Auguſtino lib. 2. contra duas Epistoſas Pelag. cap. 3. Leo X. errores Lutheri Anno 1579. Innocent. X. errores Janſenii, Innocentius XI. errores Michaëlis Molinos.

Quæres nono. Quibus argumentis Pontifices aliquando in materia fidei errâſſe probatur? 3. Sequentibus, 1mo. Zephyrinus Papa communicavit cum Montanis Hæreticis, teſte Tertulliano. lib. adverſus Prifcian.

2do. Liberius Papa ſubſcripſit formulæ fidei, quam Ariani Syrmii ediderant, & in damnationem S. Athanaſii conſenſit.

3tio. Felix II, per Arianos expulſo Liberio ad Cathedram Pontificatûs evectus cum Arianis communicavit.

4to. Vigilius Papa per potentiam Theodoræ Imperatricis hæreticæ hæreſis Eutychniæ author fuit.

5to. Honorius I. Monothelitarum hæreſin docuit in duabus Epistoſis ad Sergium, ob quod tanquam hæreticus damnatus eſt in 6ta Synodo generali ſub Agathone Papa.

Quæres decimo. Qualiter ad hæc fundamenta respondendum?

3. ad 1mum. Zephyrinus Papa à Montaniſtis Hæreticis deceptus & circumventus, nihil quod fidei adverſum docuit, ſed hæreticos ſe fingentes Catholicos ſuſcepit.

R. D. Schnorrenberg Inſtit. 7. Can.

Ad 2dum. Liberius formulæ ſubſcripſit, quæ nihil continebat hæreticum, quamvis particula: *Conſubſtantialis*, quâ Catholicus ab Arianis diſtinguebatur, fraudulentè eſſet omiſſa.

Ad 3tium. Felix Papa, poſtquam ab Eccleſia pro Capite & Papa agnitus, nihil contrarium fidei docuit, ſed pro fide ut Martyr occubuit.

Ad 4tum. Vigilius mortuo Liberio pro Papa ab Eccleſia receptus fidem Catholicam defendit, & ex hoc ab Hæreticis in exilium actus in confeſſione fidei conſtans perſtitit.

Ad 5tum. Literæ Honorii ad Sergium privatæ fuerunt, idè etiam conſeſſo, quòd hæreſin continerint, non probatur, quòd Pontifex ex Cathedra hæreſin docuerit.

Quæres undecimo. Quibus argumentis Pontifices in doctrina morum quandoque errâſſe probatur? 3. Sequentibus: 1mo. Gregorius III. maritum uxore infirmâ, ſi ſe continere non poſſit, aliam ducere permisit. *Can. quod propoſuiſti. 18. cauſ. 32. q. 7.*

2do. Gelafius Papa docuit communionem ſub utraque ſpecie neceſſariò eſſe ſumendam. *Can. comperimus. 12. de conſecrat. diſt. 2.*

3tio. Nicolaus Papa pro valido agnovit Baptiſmum in Chriſti tantum nomine, aut ſine trium perſonarum explicatione collatum. *Can. à quodam. 24. de conſecrat. diſt. 4.*

4to. Alexander III. docet leges civiles ad valorem teſtamenti plures quàm tres teſtes requirentes eſſe injuſtas. *Cap. cum eſſes. 10. de teſtamentis.*

D

5to.

5to. Idem Alexander docuit à Romanis Pontificibus iudicatum esse, quòd matrimonium cum una in initum dissolvatur per matrimonium cum altera contractum & consummatum. *Cap. licet. 3. de sponsa duor.*

6to. Quidam Cœlestinus Papa docuit matrimonium fidelium uno conjugum in hæresin lapsò dissolvi, ut refert Innoc. III. in *cap. quanto. 6. de divortis, junctâ glossâ verb. predecessor.*

7mo. Nicolaus Tertius docuit perfectam paupertatem consistere in abdicatione omnis domini tam in communi, quam in particulari, ut videre est in *cap. exiit. 3. de verb. signif. in 6. quod Joannes XXII. in Extrav. ad conditorem. de verb. signif. damnavit.*

Quæres duodecimo. Quomodo ad hæc respondendum? *re. ad 1mum. Cap. quod proposuisti.* Intelligendum est de matrimonio cum muliere infirma per dispensationem dissoluto, vel ob impotentiam perpetuam invalido. Videatur *Gloss. in cit. cap. verbo mulier.*

Ad 2dum. *Canon. comperimus.* Vel loquitur de communione Sacerdotum, vel de Hæreticis, qui tempore, quo ab Ecclesia Laicis calix dabatur, ex superstitione Manichæorum calicem sumere non volebant.

Ad 3tium. In *Can. à quodam.* Papa refert ibi, quòd Baptismus debitâ materiâ & formâ adhibitâ à Judæo collatus non sit repetendus, quia ejus minister non fuit Christianus. De omiſſa expressione

Ssmæ Trinitatis, ut Doctor privatus respondet.

Ad 4tium. In *cap. cum esses.* deciditur, quòd leges requirentes plures testes, quàm tres, sint præter legem Divinam, juxta quam sufficiunt duo vel tres testes.

Ad 5tium. *Cap. licet.* intelligi potest, interveniente dispensatione in matrimonio rato.

Ad 6tium. Cœlestinus dicitur ita censuisse, non definivisse.

Ad 7timum. Nicolaus III. & Joannes XXII. sibi contrarii non sunt, si dicatur duos esse paupertatis gradus, quos Christus verbo & exemplo docuit; aliquando enim rigidam illam paupertatem, quæ omne dominium tam in particulari, quàm in communi excludit, docuit. Ut *Matth. 10. Nolite possidere aurum, neque argentum, neque pecuniam in zonis vestris. Luc. 9. Filius hominis non habet, ubi caput reclinet.* Aliquando paupertatem minùs rigidam, dominium in communi non excludentem est professus, ut *Joannis 13.* ubi permisit oculos sive pecuniam in communi. Jungatur *can. exemplum. 12. can. habebat. 17. caus. 12. q. 1.* Generaliter etiam responderi potest tunc Pontificem ex Cathedra docere, quando doctrinam fidei & morum ad totam Ecclesiam dirigit, omnesque fideles obligat, non quando particularibus respondet, ut factum in testibus allegatis.